

Zestawienie uwag złożonych w trakcie konsultacji z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektu uchwały Sejmiku Województwa Podlaskiego zmieniającej uchwałę w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla strefy podlaskiej” oraz projektu uchwały Sejmiku Województwa Podlaskiego zmieniającej uchwałę w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla strefy aglomeracja białostocka”.

Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Odniesienie do uwagi
<p>W obu dokumentach należy wprowadzić, stosować i wyraźnie rozgraniczyć pojęcia „paliwa stałe odnawialne” (np. drewno pellet, biomasa) i „paliwa stałe kopalne”</p>	<p>Biomasa drzewna - to biopaliwo stałe, niekopalne - zalecane do powszechnego stosowania w Unii Europejskiej dyrektywą PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. Drewno kawałkowe, zrębki, pellet, brykiet to produkty biomasy drzewnej, które zgodnie z art.2 pkt.3 i 7a Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (t.j. Dz. U. 2021 poz. 610), dalej jako ustawa o OZE - są zaliczane do odnawialnych źródeł energii. Projekty wielokrotnie posługują się pojęciem "paliwa stałe" bez rozróżnienia, czy chodzi o paliwa stałe kopalne (węgiel i paliwa produkowane z jego udziałem) czy o paliwa stałe odnawialne (biomasa, drewno i pellet). Jednocześnie projekty wielokrotnie mówią o preferencjach dla instalacji i wymiany źródeł ciepła na OZE wyłączając z zakresu tego pojęcia drewno i biomasę, które zgodnie z ustawą o OZE są odnawialnymi źródłami energii.</p> <p>W rozumieniu Art 2 ust. 1c ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (t.j. Dz.U. 2021 poz. 554), miejscowe ogrzewacze pomieszczeń, o których mówi Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe, to urządzenia spełniające standardy niskoemisyjne. Przedsięwzięcie niskoemisyjne w rozumieniu tejeż Ustawy to takie, w wyniku którego następuje wymiana urządzenia niespełniającego standardów niskoemisyjnych na urządzenie spełniające standardy niskoemisyjne. Zaznaczyć przy tym należy, że Ustawa nie wprowadza preferencji dla żadnych urządzeń spełniających standardy niskoemisyjne ani dla żadnych przedsięwzięć niskoemisyjnych.</p> <p>W tym kontekście oba projekty są w całości wadliwe ponieważ opierają się na błędnym i niezgodnym z polskim stanem prawnym założeniu, że drewno i biomasa, które są paliwami stałymi, nie są odnawialnymi źródłami energii.</p>	<p>Uwaga uwzględniona w części. Brak jest regulacji prawnych (zarówno polskich jak i UE) określających definicję pojęcia „biopaliwa stałe odnawialne”, jednakże w tekście dokumentów wprowadzono pojęcie „paliwa stałe kopalne” zgodnie z definicją zawartą w <i>rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe.</i></p> <p>Jednocześnie należy podkreślić, iż działania naprawcze (wymiana kotłów PdsAgBZSO oraz PdsPdmŁZSO) dotyczą wszystkich urządzeń grzewczych zasilanych wszystkimi rodzajami paliwa stałego, jeśli nie spełniają wymogów klasy 5 lub spełniających wymogi ekoprojektu - w rozumieniu <i>rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe lub rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe.</i></p>

	<p>Konsekwencją takiego podejścia jest dyskryminacja stałych odnawialnych źródeł energii przejawiająca się m.in. w pomijaniu ich przy programach dotacyjnych lub w niesłusznym preferencjach dla gazu, który jest paliwem kopalnym, dla pomp ciepła (w naszych warunkach nie są one OZE, gdyż działają na prąd pozyskiwany ze spalania paliw kopalnych) lub dla innych OZE.</p>	<p>Ponadto w treści obu dokumentów doprecyzowano zapisy dot. OZE, poprzez przywołanie definicji zawartej w <i>ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii</i> (Dz. U z 2021 r. poz. 610 ze zm.).</p> <p>W celu wprowadzenia czytelniejszego zapisu opis działania naprawczego PdsAgBZSO oraz PdsPdmŁZSO zmieniono następująco:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) podłączenie do sieci ciepłowniczej i likwidację innego sposobu ogrzewania, b) ogrzewanie elektryczne, c) ogrzewanie zasilane z odnawialnych źródeł energii (w tym urządzenia opalane biomasą spełniające wymagania ekoprojektu), d) urządzenia opalane gazem, e) urządzenia opalane olejem opałowym, f) urządzenia opalane węglem spełniające wymagania ekoprojektu.
<p>Przemilczanie istnienia i pomijanie miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń, o których mówi Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe. Należy uwzględnić istnienie takich urządzeń i zastosować do nich odpowiednie zapisy. Chodzi o zapisy</p>	<p>Miejscowe ogrzewacze pomieszczeń, o których mówi “Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe” zapewniają czyste, wysoko wydajne energetycznie spalanie z minimalną emisją zanieczyszczeń mieszczącą się w granicach wyznaczonych przez uregulowania prawne, które w UE zaczną obowiązywać dopiero od 1.01.2022 roku. Potwierdzają to w pierwszej kolejności badania tych urządzeń przeprowadzone przez laboratorium posiadające akredytację Polskiego Centrum Akredytacji (PCA) w zakresie oceny zgodności z odpowiednimi normami, będącą podstawą do ich wprowadzenia na rynek i dopuszczenia do obrotu. Nad opracowaniem i przyjęciem do procedury legislacyjnej Rozp. KE (UE) 2015/1185 w/s ekoprojektu, które będzie obowiązywać od 01.01.2022 na terenie całej UE ustanawiając bezpieczne graniczne wartości emisji dla ogrzewaczy pomieszczeń pracowali eksperci ze wszystkich państw członkowskich. Wypracowane rozwiązania są w zupełności wystarczające dla zapewnienia odpowiednio wysokiej sprawności energetycznej ogrzewaczy pomieszczeń, w tym kominków i ich niskiej emisyjności. W projektach powinien znaleźć się zapis o możliwości użytkowania ogrzewaczy pomieszczeń opalanych biomasą leśną, spełniających wymogi dyrektywy Ekoprojekt, wzorem innych ogrzewaczy - zwłaszcza w sezonie grzewczym. W sytuacjach awaryjnych, np. podczas przerw w dostawach energii elektrycznej,</p>	<p>Uwaga uwzględniona. W treści obu dokumentów wprowadzono pojęcie „miejscowe ogrzewacze pomieszczeń na paliwo stałe” zgodnie z definicją określoną w <i>rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe</i>.</p> <p>Wyjaśnienie - Zapisy projektów <i>Programów</i> ochrony powietrza dopuszczają wymianę kotłów pozaklasowych na kotły i miejscowe ogrzewacze pomieszczeń wykorzystujące biomasę, spełniające normy ekoprojektu.</p> <p>Ponadto należy podkreślić, iż zapisy obecnie realizowanych <i>Programów</i> nie ograniczają eksploatacji miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń, poza sytuacjami zagrażającymi zdrowiu lub życiu ludzi, czyli sytuacjami, gdy stężenia pyłu zawieszonego PM10 osiągają wartości dla poziomu informowania lub alarmowego. Sytuacje takie występują zaledwie kilka-kilkanaście dni w roku, w miastach, a</p>

<p>uniemożliwiające wprowadzanie ograniczeń eksploatacji takich urządzeń i zapisy umożliwiające stosowanie dotacji i wspieranie wymiany urządzeń starych na nowe miejscowe ogrzewacze spełniające wymogi ekoprojektu.</p>	<p>awarii sieci ciepłowniczej czy gazu trwających dłużej niż kilka godzin, są to urządzenia nieocenione, zapewniające bezpieczeństwo energetyczne mieszkańcom. Takie podejście do biomasy obserwujemy w całej Unii Europejskiej - Kraków jest jedynym miastem z zakazem palenia biomasą. Mieszkańcy Krakowa zostali skazani na ogrzewanie gazem i od 2019 roku zmuszeni są do finansowania wszelkich działań największego polskiego dostawcy gazu, jakim jest Rosja. Wzorem takich państw jak choćby Austria czy Niemcy urządzenia na biomasę leśną powinny być szeroko zalecane i dofinansowywane. Brak wiedzy o zaletach biomasy wśród osób decydujących o czystym powietrzu cofa nas wstecz, a wykorzystują to korporacje i lobbyści manipulując opinią publiczną. Walka trwa o rynek zbytu, maksymalny drenaż rynku i niszczenie krajowych zasobów energii, a nie o czyste powietrze.</p> <p>Projekty powinny zapewniać bezpieczeństwo energetyczne poprzez promowanie ogrzewaczy pomieszczeń opalanych odnawialną biomasą leśną, spełniających wymagania EKOPROJEKTU na równi z innymi urządzeniami zasilanymi OZE (jak np. pompy ciepła, fotowoltaika).</p> <p>Ogrzewacze pomieszczeń na biomasę leśną są niezastąpione z uwagi na bezpieczeństwo energetyczne i ze względu na wymogi zawarte w nowych warunkach technicznych WT 2021.</p> <p>Obecne czasy cechuje niepewność zmuszająca do przemyśleń. Kryzys klimatyczny związany z globalnym ociepleniem, anomalie pogodowe, ryzyko blackoutu, sytuacja polityczna i związana z nią zależność energetyczna, pandemia, czy wreszcie inwazja na Ukrainę. W każdym domu powinno być miejsce na alternatywne, dodatkowe źródło ogrzewania, niezależne od przerw w dostawie prądu, ciepła czy gazu. Główne źródła ogrzewania: kocioł gazowy, pompa ciepła czy kocioł na paliwo stałe z automatycznym podajnikiem wymaga zasilania prądem, a panele fotowoltaiczne najniższą sprawność mają w szczycie sezonu grzewczego grudzień – styczeń - luty).</p> <p>Ekologiczne ogrzewacze pomieszczeń na biomasę leśną są niezastąpione w zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego mieszkańcom z uwagi na pracę bez zasilania prądem, najłatwiejszą dostępność do zasobów paliwa, czystość jego spalania i najniższą cenę ze wszystkich nośników energii.</p>	<p>ograniczenia dotyczą wyłącznie gminy w której taka sytuacja występuje, a nie całego województwa.</p> <p>Zgodnie z zapisem działania naprawczego PdsAgBZSO możliwe jest stosowanie miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń spełniających wymogi ekoprojektu na równi z innymi sposobami ogrzewania pomieszczeń wymienionymi w tym działaniu.</p>
<p>Usunąć z POP pojęcia „kominek rekreacyjny” lub „kominek wykorzystywany do celów rekreacyjnych”.</p>	<p>Określenia "kominek rekreacyjny" nie znajdziemy w żadnej z norm dotyczących tematyki związanej z piecami i kominkami tj: PN-EN 13229, PN-EN 13240, PN-EN 15250, PN-EN 15544, EN 16510 oraz Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących Ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe.</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Dokonano zmian w tekście obu dokumentów, zastępując określenie „kominek rekreacyjny” na „kominek, który nie jest podstawowym źródłem ciepła”.</p> <p>Wyjaśnienie - Zapisy w projektach <i>Programów</i> nie ograniczają eksploatacji miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń, w tym kominków. Określenie „kominek rekreacyjny” dotyczy</p>

	<p>Te normy i dyrektywa Ekoprojekt mówią o różnego rodzaju wysokowydajnych i niskoemisyjnych nowoczesnych urządzeniach do pozyskiwania energii z najważniejszego rodzimego OZE jakim jest biomasa a w szczególności drewno kawałkowe i pellet.</p> <p>Nie istnieją żadne racjonalne przesłanki by urządzenia grzewcze dostarczające potrzebnej do ogrzania pomieszczeń energii nazywać "rekreacyjnymi" a ludzi, którzy mają potrzebę pozyskania ciepła określać jako "robiących to dla rekreacji". Krótko mówiąc: kominki nie są używane dla zabawy i rekreacji, ale w celu zaspokojenia jednej z podstawowych potrzeb jaką jest potrzeba ogrzania się. Relaksujący, ozdobny i uspokajający widok ognia jest w przypadku kominków i pieców dodatkiem do ich głównej funkcji jaką jest ogrzewanie.</p> <p>Właściciel budynku powinien mieć możliwość korzystania w danej chwili z takiego źródła ciepła, jakie uzna za wygodne, stosowne, bardziej opłacalne, szybciej nagrzewające itp. Zwłaszcza, jeśli jest to urządzenie korzystające z odnawialnych źródeł energii.</p>	<p>sytuacji, gdy kominek nie jest podstawowym źródłem ciepła i jest stosowany aby:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykluczyć w działaniach naprawczych konieczność wymiany takich kominków na spełniające wymagania ekoprojektu, - wskazać w planie działań krótkoterminowych konieczność zaniechania użytkowania tego typu kominków (czyli takich które nie są jedynym źródłem ciepła) w sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu ludzi, czyli sytuacjami gdy stężenia pyłu zawieszonego PM10 osiągają wartości dla poziomu informowania lub alarmowego.
<p>Rewizja projektów pod kątem usunięcia zapisów promujących gaz, ogrzewanie gazem i rozbudowę sieci gazowej</p>	<p>Takie zapisy prowadzą wprost do promowania gazu (z importu), który jest paliwem kopalnym kosztem drewna będącego odnawialnym i ekologicznym źródłem energii. Skutkiem tych przepisów jest pozbawienie mieszkańców możliwości ogrzewania się produktami przetwarzania biomasy drzewnej i skazanie ich na monopol dostawcy wyjątkowo szkodliwych i pozbawionych przyszłości paliw kopalnych (gaz i węgiel), co jest również wątpliwe w świetle przepisów o ochronie konkurencji. Uzależnienie społeczeństwa od promowanych przez obcy kapitał nieekologicznych paliw kopalnych, jakim jest gaz, będzie bardzo kosztowne i nie doprowadzi do poprawy jakości powietrza.</p> <p>Ostatnie wydarzenia pokazały, jak ważna dla bezpieczeństwa energetycznego jest dywersyfikacja źródeł energii. W szczególności istotne wydaje się zapewnienie obywatelom możliwości korzystania bez ograniczeń z biomasy (drewna i pelletu), która jest rodzimym, tanim i ogólnodostępnym paliwem, niezastąpionym w sytuacjach awaryjnych, w przypadkach niekontrolowanego wzrostu cen lub w razie przerw w dostawach gazu lub węgla.</p> <p>Projekty uniemożliwiają swobodne korzystanie z biomasy i prowadzą wprost do promocji gazu, który nie dość, że jest paliwem kopalnym, to jeszcze w większości pochodzi z importu. Również obecny kształt programów dotacyjnych i zasady udzielania wsparcia przez NFOŚiGW utrudnia wymianę przestarzałych urządzeń na biomasowe a wspiera rozwój sieci gazowej, czego skutkiem jest uzależnienie obywateli od dostaw rosyjskiego gazu.</p> <p>Należy zdać sobie sprawę z tego, że w Polsce mamy do czynienia ze zjawiskiem ubóstwa energetycznego. Wraz ze wzrostami cen gazu i energii elektrycznej, wzrostem cen materiałów budowlanych i ograniczeniami dla biomasy zjawisko to</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Zapisy projektów Programów nie promują żadnego ze sposobów ogrzewania, wskazują jedynie te sposoby, które są najmniej emisyjne i w najmniejszym stopniu wpływają na pogorszenie jakości powietrza.</p> <p>Ponadto należy podkreślić, iż zapisy w projektach <i>Programów</i> nie zakazują stosowania biomasy, a ogrzewanie gazowe wskazują jako jedną z wielu możliwości.</p> <p>Odnosząc się do kwestii możliwości uzyskania dofinansowania na wymianę nieefektywnego źródła spalania paliw na kocioł, piec lub kominek na biomasę (drewno lub pellet) należy stwierdzić, iż <i>Programy ochrony powietrza</i> nie regulują zagadnień dot. możliwości uzyskania dofinansowania z programów dotacyjnych (np. z NFOŚiGW) w zakresie wymiany źródeł ogrzewania.</p>

	<p>będzie się pogłębiać. W starych, niedocieplonych budynkach przejście na pompy ciepła i fotowoltaikę jest nierealne. Nawet 100% dopłaty do termomodernizacji budynku i do wymiany źródła ciepła na kocioł gazowy nie sprawi, że właściciela nieruchomości stać będzie na opłacenie rachunków za gaz. Tym bardziej, jeśli do tej pory do ogrzewania używał własnego (czytaj: darmowego) drewna. Rozwiązaniem w takim przypadku byłaby wymiana kopciucha na nowoczesny i niskoemisyjny kocioł, piec lub kominek na biomasę (drewno lub pellet). Tymczasem programy dotacyjne NFOŚiGW skutecznie blokują wymianę urządzeń na biomasowe w sytuacji, gdy budynek ma dostęp do sieci gazowej. A co w przypadku awarii dużych sieci przesyłowych? W wypadkach zerwania linii energetycznych, braku gazu albo choćby w razie awarii domowej instalacji, której naprawa nie jest możliwa z dnia na dzień? Każde gospodarstwo domowe powinno mieć możliwość instalacji i eksploatacji awaryjnego źródła ciepła. Najprostszą i najpewniejszą alternatywą w sytuacjach awaryjnych jest piec lub kominek na drewno. Tymczasem, skądinąd słuszna idea walki ze smogiem, doprowadziła do takich patologii jak ograniczenia i zakazy używania drewna w nowoczesnych instalacjach spełniających wymogi ekoprojektu. W polskich warunkach klimatycznych ogrzewanie pomieszczeń jest koniecznością. Każdy powinien mieć prawo wyboru odpowiedniego dla siebie, zapewniającego bezpieczeństwo energetyczne źródła ciepła, jeśli tylko spełnione są warunki narzucane przez obowiązujące normy. Aktualnie taki zespół norm to Ekoprojekt, który reguluje wymogi emisyjne dla różnych rodzajów urządzeń grzewczych. Narzucanie ostrzejszych wymogów, czy wręcz zakazów i ograniczeń przez uchwały antysmogowe i programy ochrony powietrza jest w rzeczywistości próbą eliminacji z rynku pewnej grupy urządzeń. Dziwnym trafem są to urządzenia w znakomitej większości produkcji polskiej, bazujące na polskim, tanim i ogólnodostępnym paliwie odnawialnym, jakim jest drewno.</p>	
--	---	--